

 KRYTERIA OCENIANIA ODPOWIEDZI
 PRÓBNA MATURA Z OPERONEM

Geografia
Poziom rozszerzony

Listopad 2015

 Zaczynij
 przygotowania
 do matury już dziś

Nr zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
1.	<p>Punkt górny wyciągu znajduje się na wysokości 800 m n.p.m. Punkt dolny wyciągu znajduje się na wysokości między 700 a 680 m n.p.m. (w dalszych obliczeniach przyjmiemy 690 m n.p.m.) Różnica wysokości: 110 m Długość wyciągu wynosi ok. 1 cm (błąd pomiaru ± 1 mm) 1 cm – 400 m Zatem nachylenie jest to stosunek wysokości względnej (w metrach) do odległości rzeczywistej w terenie między dwoma stacjami wyciągu, czyli $110 : 400 = 0,275$ Aby otrzymać wynik w promilach, otrzymaną wartość należy pomnożyć przez 1000, czyli $0,275 \times 1000 = 275\%$ 2 pkt – podanie poprawnej metody obliczeń i poprawnego wyniku 1 pkt – podanie tylko poprawnej metody obliczeń 0 pkt – brak poprawnej metody i poprawnego wyniku lub brak odpowiedzi</p>	0–2
2.	<p>D 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak poprawnej odpowiedzi</p>	0–1
3.	<p>1. Fałsz, 2. Fałsz, 3. Fałsz, 4. Prawda 1 pkt – podanie wszystkich poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie mniej niż czterech poprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi</p>	0–1
4.	<p>wykreślone kolejno: NW, niżej, młodnikiem, rezerwat przyrody, Zygmunówka, 840 m n.p.m. 1 pkt – podanie wszystkich poprawnych odpowiedzi 0 pkt – poprawne skreślenie mniej niż sześciu określeń lub brak odpowiedzi</p>	0–1
5.	<p>kolejno: a) sygnaturowa, b) izarytmiczna (izolinii, izohipsy, poziomic), c) powierzchniowa, d) zasięgu, e) sygnaturowa (liniowa) 2 pkt – podanie wszystkich poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie czterech lub trzech poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie mniej niż trzech poprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi</p>	0–2
6.1.	<p>D 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak poprawnej odpowiedzi</p>	0–1

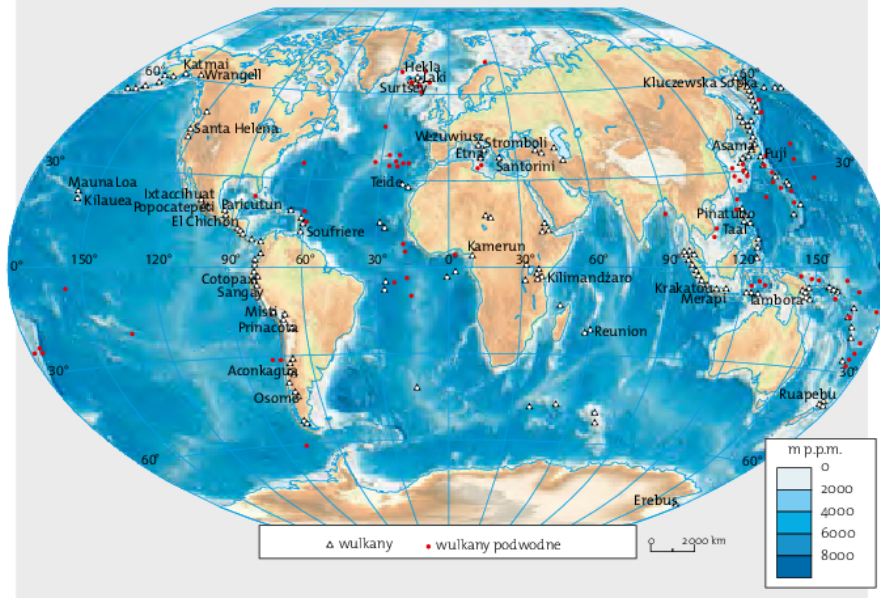
Geografia. Poziom rozszerzony
Próbna Matura z OPERONEM i „Gazetą Wyborczą”

Nr zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
6.2.	Np.: 1. wieża pełni funkcję turystyczną (widokową), 2. wieża przekaźnikowa pełni funkcję telekomunikacyjną 1 pkt – podanie dwóch poprawnych funkcji 0 pkt – podanie jednej poprawnej funkcji lub brak odpowiedzi	0–1
7.	Np.: szata roślinna: A4 mała powierzchnia lasów, C2 prawie w całości pokryte lasami wysokości bezwzględne: w polu A4 sięgają 862 m n.p.m., a w polu C2 – 1015 m n.p.m. 1 pkt – poprawne porównanie dwóch elementów 0 pkt – poprawne porównanie jednego elementu lub brak poprawnych odpowiedzi	0–1
8.	Np.: 1. narciarstwo – duża liczba wyciągów narciarskich i tras narciarskich, 2. turystyka rowerowa – liczne szlaki rowerowe, 3. wspinaczka skalna (skałkowa) – liczne skały 2 pkt – podanie wszystkich poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie dwóch poprawnych przykładów turystyki kwalifikowanej i dwóch czynników sprzyjających ich rozwojowi 0 pkt – podanie jednego poprawnego przykładu turystyki kwalifikowanej i jednego czynnika lub brak odpowiedzi	0–2
9.	Ocena: Zagospodarowanie turystyczne Sierpnicy jest mniej rozwinięte w porównaniu z zagospodarowaniem turystycznym Sokolca. Przyczyny np.: 1. Sokolec leży bliżej masywu Wielkiej Sowy (służy jako baza wypadowa), 2. Sokolec leży bliżej kompleksu Sokolec, czyli dawnych kopalni Upadowa Kazimierz 1 pkt – podanie wszystkich poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie poprawnej oceny lub podanie poprawnych przyczyn lub brak poprawnej odpowiedzi	0–1
10.	21 marca szerokość geograficzną obliczymy ze wzoru: $h = 90^\circ - \varphi$, czyli $\varphi = 90^\circ - h$ $\varphi = 90^\circ - 23^\circ 26' = 66^\circ 34'$ Ponieważ Słońce góruje po północnej stronie nieba, zatem miejscowość będzie leżała na półkuli południowej $66^\circ 34' S$ Tym równoleżnikiem jest koło podbiegunowe południowe. 2 pkt – poprawne obliczenia i podanie nazwy równoleżnika 1 pkt – poprawne obliczenia lub podanie nazwy równoleżnika 0 pkt – brak poprawnych obliczeń i/lub brak nazwy równoleżnika lub brak poprawnych odpowiedzi Uznawane są również wartości deklinacji $23^\circ 27'$, $23,5^\circ$	0–2
11.1.	B, D 1 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
11.2.	zaznaczone kolejno: zawsze, 1, zima, północnej 1 pkt – podanie wszystkich poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie mniej niż czterech poprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
12.1.	A, 2 1 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1

6.6.3. ZJAWISKA WULKANICZNE

Zjawiska wulkaniczne jest to ogół zjawisk związanych z wydobywaniem się magmy na powierzchnię ziemi. **Magma** jest to znajdujący się w głębi ziemi płynny lub plastyczny stop glinokrzemianów i innych związków mineralnych wraz z rozpuszczonymi w nich gazami, takimi jak para wodna, dwutlenek węgla, chlor. **Lawą** nazywamy wyrzuconą na powierzchnię ziemi magmę.

ROZMIESZCZENIE WULKANÓW

TYPY WULKANÓW

Wulkan to miejsce wydobywania się z głębi ziemi na powierzchnię produktów wulkanicznych (lawy, gazów, popiołów, bomb wulkanicznych).

Typy wulkanów	
szczelinowe	<ul style="list-style-type: none"> • magma wypływa na powierzchnię ziemi szczelinami • rzadka i zasadowa magma powoli rozlewa się na dużych powierzchniach, tworząc pokrywy bazaltowe (np. Łaki na Islandii czy w przeszłości historycznej tarcza Dekanu)
stożkowe	<p>a) efuzywne (tarczowe)</p> <ul style="list-style-type: none"> • występują w strefach ryftowych, np. Hekla na Islandii i na Hawajach, gdzie rzadka, zasadowa magma z płaszczu ziemi wypływa na jej powierzchnię, tworząc niskie stożki wulkaniczne o płasko nachylonych zboczach (np. Mauna Loa i Mauna Kea na Hawajach) <p>b) eksplozywne (stożkowe)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ze stygnącej magmy wydostają się gazy, które doprowadzają do gwałtownych erupcji • na powierzchnię ziemi wydostają się głównie popioły, bomby wulkaniczne i gazy

Zobacz fragment

strona 188

Kup vademecum

sklep.operon.pl/matura

Zobacz fragment

strona 156

Kup vademecum

sklep.operon.pl/matura

1 pkt – poprawne przyporządkowanie trzech lub dwóch stacji
0 pkt – poprawne przyporządkowanie jednej stacji lub brak odpowiedzi

WSPÓŁCZESNE PRZEMIANY WSI

Na wszystkich kontynentach silny wpływ na obszary wiejskie mają rozrastające się aglomeracje miast, które pochłaniają oraz przekształcają tereny rolnicze. Wsie podmiejskie pełnią często rolę sypialni, w których ludność spędza noce, a pracuje i organizuje sobie życie w miastach. W strefach

podmiejskich zachodzi proces **semiurbanizacji**, czyli upodabniania się osadnictwa wiejskiego do miejskiego pod względem architektury, warunków mieszkaniowych, ubioru i zachowań ludności wiejskiej.

11.8. WSPÓŁCZESNE PROCESY URBANIZACYJNE NA ŚWIECIE

Urbanizacja to zespół procesów prowadzących do powstawania i rozwoju miast, wzrostu liczby ich mieszkańców, zwiększania udziału ludności miejskiej w całości zaludnienia oraz liczby ludności żyjącej według miejskich wzorców. Wyróżniamy cztery rodzaje urbanizacji:

- **demograficzna** – obejmuje wzrost liczby ludności miast na skutek migracji ludności ze wsi do miast;
- **przestrzenna** – polega na powiększaniu powierzchni miast, zwiększaniu ich pojemności (np. poprzez zagęszczanie lub podwyższanie zabudo-

wy), powstawaniu nowych miast, przekształcaniu osad w miasta oraz przekształcaniu miast w zespoły miejskie;

- **ekonomiczna** – obejmuje wzrost liczby ludności zatrudnionej w zawodach pozarolniczych oraz wzrost różnicowania statusu materialnego ludności wiejskiej i miejskiej;
- **społeczna** – polega na przyswajaniu sobie przez przybyszów ze wsi miejskiego stylu życia, a także na przenikaniu na wieś miejskich wzorów życia.

GEOGRAFICZNE ZRÓŻNICOWANIE URBANIZACJI

Zaawansowanie procesów urbanizacyjnych na świecie zależy od regionu geograficznego oraz stopnia rozwoju gospodarczego krajów.

- W państwach wysoko rozwiniętych gospodarczo (np. Japonia, Stany Zjednoczone, Wielka Brytania, Niemcy, Francja) procesy urbanizacyjne przebiegają w sposób zrównoważony, czyli napływowi ludności do miast towarzyszy ich rozwój przestrzenny i infrastrukturalny.

• W krajach słabo rozwiniętych gospodarczo gwałtowny napływ ludności powoduje, że miasta nie są w stanie zabezpieczyć swym mieszkańcom odpowiedniej liczby mieszkań, dróg, instytucji użyteczności publicznej. Ludność przybywająca z przeludnionych wsi zamieszkuje peryferyjne części miast, tworząc dzielnice nędzy – **slumsy**. Mówimy wtedy o **urbanizacji pozornej**. Dotyczy ona większości krajów Afryki, Ameryki łacińskiej i Azji.

ETAPY URBANIZACJI

W większości państw na świecie miasta przechodzą kolejne etapy urbanizacji, zmieniając przy tym liczbę ludności i pełnione funkcje. Współcześnie wyróżniamy pięć etapów urbanizacji.

Etapy urbanizacji	Charakterystyka
urbanizacja wstępna (najsłabiej rozwinięte kraje Azji i Afryki)	Powolne zwiększanie liczby ludności w centrach miast, któremu towarzyszy równomierny rozwój przemysłu i usług.
suburbanizacja (Ameryka łacińska, południowo-zachodnia Azja)	Gwałtowny napływ ludności wiejskiej do miast. Miasta szybko zwiększają liczbę ludności i nie nadążają z rozwojem infrastruktury. Na peryferiach powstają slumsy.
dezurbanizacja (Europa Zachodnia i Środkowa, Japonia)	Ludność miejska odpływa na wieś, która upodabnia się do terenów miejskich i przejmuje miejski styl życia. Poza miastami powstają suburbia .
reurbanizacja (wschodnia i północno-wschodnia część USA)	Rewitalizacja i przywracanie funkcji mieszkalnej w centralnych częściach miast (apartamentowce) i napływ do nich najbogatszych ludzi.
metropolizacja (największe miasta na świecie, np.: Nowy Jork, Meksyk, Paryż, Londyn)	Wielkie miasta przekształcają się w metropole z siedzibami międzynarodowych instytucji i korporacji. Do metropolii przybywa ludność z całego świata (mozaika ras, kultur i wyznań).

>>

PROCESY DEMOGRAFICZNE 303

na stronie 303

powierzchni zabudowanej
1 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi
0 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi

Zobacz fragment

strona 281

Kup vademecum

sklep.operon.pl/matura

Zobacz fragment

strona 303

Kup vademecum

sklep.operon.pl/matura

Geografia. Poziom rozszerzony
Próbna Matura z OPERONEM i „Gazetą Wyborczą”

Nr zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
19.2.	B, C 1 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
20.1.	np.: 1. wymieranie lokalnych plemion, 2. coraz większa dominacja języków ogólnoswiatowych, 3. brak pisemnych form zapisów języków wymierających 1 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie dwóch lub jednej poprawnej przyczyny lub brak odpowiedzi	0–1
20.2.	Np.: 1. archiwizacja wypowiedzi ostatnich mieszkańców posługujących się danym językiem, 2. wydawanie czasopism (wkładek w czasopismach) lokalnych w ginących językach, 3. tworzenie mody na posługiwanie się językami rzadkimi w czasopismach mainstreamowych 1 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie dwóch lub jednej poprawnej przyczyny lub brak odpowiedzi	0–1
20.3.	Np.: 1. duże zróżnicowanie etniczne i narodowościowe, 2. izolacja plemion (w lasach tropikalnych), mało liczne plemiona 1 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
21.1.	A. ekstensywny, B. intensywny 1 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 0 pkt – brak poprawnych odpowiedzi	0–1
21.2.	B, 1 1 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
22.	Np.: 1. duże wymagania glebowe roślin, 2. duże zapotrzebowanie na wodę 1 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
23.	Np.: W zielonej rewolucji nowe rośliny pozyskiwano dzięki doborowi naturalnemu (selekcjonowaniu i dobieraniu najlepszych cech roślin). Natomiast do organizmów modyfikowanych genetycznie roślin wprowadza się geny obcych organizmów. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak poprawnej odpowiedzi	0–1
24.	kolejno: F, C, D, B, E, A, G 2 pkt – podanie wszystkich poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie czterech lub trzech kolejnych poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie dwóch lub jednej poprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–2
25.1.	A. 3, B. 9, C. 1 1 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
25.2.	ocena: korzystna uzasadnienie np.: 1. coraz większy udział OZE, 2. zmniejszenie udziału węgla w ogólnej strukturze produkcji energii 1 pkt – podanie poprawnej oceny i uzasadnienia 0 pkt – podanie poprawnej oceny lub uzasadnienia lub brak odpowiedzi	0–1

Geografia. Poziom rozszerzony
Próbna Matura z OPERONEM i „Gazetą Wyborczą”

Nr zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
25.3.	Np.: 1. Pojezierze Lubuskie i/lub Poznańskie, 2. Karpaty (Przedgórze Karpackie), 3. Pobrzeże Szczecińskie 1 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie dwóch lub jednej poprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
26.1.	Francja i Hiszpania produkują trzykrotnie więcej stali niż Polska i Rumunia. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak poprawnej odpowiedzi	0–1
26.2.	Duże zasoby energii elektrycznej: A, B, D Miejsce występowania rud: C, E 1 pkt – podanie wszystkich poprawnych odpowiedzi 0 pkt – brak poprawnej odpowiedzi	0–1
26.3.	Np.: Wpływ na tę sytuację miał światowy kryzys gospodarczy. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak poprawnej odpowiedzi	0–1
27.	Np.: konsekwencje społeczne: 1. poczucie strachu u mniejszości religijnej – chrześcijan żyjących w Tunezji, 2. podział społeczności islamskiej kraju na popierających i potępiających zamach konsekwencje gospodarcze: 1. spadek dochodów związanych z turystyką, 2. wzrost bezrobocia w kraju 2 pkt – podanie czterech poprawnych konsekwencji 1 pkt – podanie trzech lub dwóch poprawnych konsekwencji 0 pkt – podanie jednej poprawnej konsekwencji lub brak odpowiedzi	0–2
28.	Biebrzański, Poleski, Ujście Warty 1 pkt – poprawne podkreślenie nazw trzech parków 0 pkt – poprawne podkreślenie nazw dwóch parków lub jednego parku lub brak odpowiedzi	0–1
29.	A. molo w Sopocie, B. zamek Książ, C. rynek w Zamościu 1 pkt – podanie poprawnych nazw wszystkich obiektów 0 pkt – podanie poprawnych nazw mniej niż trzech obiektów lub brak odpowiedzi	0–1

OPERON
Edukacja jest podróżą

Matura 2016

JEDYNE SPRAWDZONE VADEMECUM I TESTY NA RYNKU

BEZPŁATNA PLATFORMA ON-LINE

Wybierz pewną metodę! www.sklep.operon.pl